

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberti Tvrneri Devonii Oratoris Et Philosophi
Ingolstadiensis Panegyrici Dvo**

Turner, Robert

Ingolstadii, Anno M. DC. IX.

Robertvs Tvrnervs Petro N. S. P. D. Dvacvm. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69598](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69598)

 ROBERTVS TURNERVS
 PETRO N. S. P. D.

D V A C V M.

X.

Quantum & præclarum artificē, Deus bono, vna
 nobis epistola Petrum depinxit? in argumentis
 acumen plusquam Chrysippeum, in sensu pectus penē
 Socraticum, in verbis planē lingua Ciceroniana. etsi
 natura abhorream à scommate, tuus tamen aculeus
 me delectat, tam pungis lepidē; in eludendis potiùs
 quàm elidendis nostris rationibus firmus videris, tam
 nectis cautē. facetus es? veneres tuas adamo, rem agis
 seriò? prudentiam admiror. omnia textis ac deuincis
 ad artē præscriptum tam concinnē, vt nisi totus mi-
 micus esses, id est, ad alterius formam & imitatio-
 nem fictus, imitatio mihi proculdubid obsolesceret.
 quid? PETRVS generosi Spiritus adolescens alienis
 insistit vestigiis? nihil clarius, cum id præ te seras, ni-
 hil esse tuis literis intertextū, quod aliorum, eorum-
 quē doctissimorum rationibus non fuerit ratum. quos
 mihi doctissimos viros narras? Hermolaum fortasse
 Barbarum, Politianum, Erasmus. hi imitationem
 maledictis ex triuio quidem arreptis concidunt, non
 imitationis (vt soleo interpretari) odio, sed eorum po-
 tiùs hominum, qui illud præclarum ingenij lumen,
 quo sunt ornati à natura sic excoluerunt imitatione,

vt

ut eloquentia consecuti fuerint cumulum, quem isti
 tergo multis iam partibus consecretantur. hi, quos, do-
 ctissimi viri, quid habent acutè inuentum? quid face-
 tè intortum? quid enucleatè explicatum? quid niuidè
 cultum, quod non horrescat, totumq; squalleat, si cum
 Bembo, Sadoleto, Polo conferatur? mihi quidem Er-
 rasmus videtur is esse, qui quantum gloria detraxerit
 aliis, tantum ad se accessisse putet, eloquentia (quam
 ostentabat potius quàm ostendebat) nulla imbutus,
 non credis? loquitur putidè, connectit ineptè. Politia-
 nus ita obsoletus, & obscuritate affectata implicitus,
 ut potius antiquissima memoria Ennio, Dioscoridi,
 aliisq; id genus loqui videatur, quàm nobis orationis
 religionisq; puritate tinctis. Barbarus non ita barba-
 re, sed quid ad Bembum, & Polum nostrum? pbi. sor-
 det. at imitatio meos (imitatores iam meos meo iure
 voco, quos in ius vocatos tam studiosè defendo) in hoc
 eloquentia gradu supremo collocavit. confer iam tuos
 clarissimos cum meis obscuris, tuos doctissimos cum
 meis indoctis, tuos elegantissimos cum meis putidis,
 tuos generosi Spiritus homines cum meis minuti ani-
 mi hominibus, quis euicerit? quis extorserit suam
 sententiam? flaccescet ne potius mea opinio, an tua
 ratio? egone implicatus errore videbor, tu rationi affi-
 xus? quid? egone de via regia declino, si hos limatos se-
 quor; quam illos tuos odio, malevolentia, & ipsa (si
 cum meis conferantur) barbarie infuscatos? quid? e-
 ritne angusti & humilis animi, persequi vestigia Ci-
 c.

Ceronis, Caesaris, & Varronis? & tuis illis clarissimis
 viris operam meam dicare, id erit animi ad caelestem
 contemplationem acerrimo impetu excitati? Cicero
 artem omnem elumbem esse sine imitatione, Caesar
 suos aliorum imitatione ad praclarissima quaeque ex-
 citare; tui clarissimi viri, imitationem nihil habere
 virium. horumne an illorum sententia meum iudi-
 cium subiecero? illorum opinor, nisi ita disputes, quae
 est ingenio singulari, memoria firmissima, diligentia
 attentissima, illum non egere imitatione. itane verò
 mi PETRE? annò potius sic instituenda oratio? me-
 moriam omnem (in breuem formam illigabo, vt di-
 luceat magis) fluere sine ingenio, ingenium hebesce-
 re sine industria, industriam languere sine arte, ar-
 tem nihil aliud esse, quam imitationem quandam
 naturae: ideoque quò quis magis praestet ingenio, pol-
 leat memoria, emineat industria, arte niteat, eò illū
 multis gradibus fore excellentiorem, si imitatione il-
 las omnes dotes cumulet. quid? quòd natura homi-
 nem formauit mimicum? nam (vt minutissima quae-
 que confectet) sit vir acerrima acie, diuino acumine,
 abditissima quaeque naturae inspiciat, atque adeò per-
 spiciat, si nutricis voces imitando non exprimat, si
 patris sermonem imitando non adumbret, si aetatis
 praesentis ac praeteritae sapientiam imitando non ef-
 fingat, quātus erit? mutus erit. quam praclarus erit?
 ignarus erit. quid plura differo? excolenda, excolenda
 nobis est imitatio, hanc ego sententiā ex animo meo

non patiar exuri. in hanc si tu mecum sententiã iudicaris pedibus, ô me felicem, qui PETRUM è tantis tenebris eduxerim, in tantam lucem vindicauerim. neque tamen hoc tempore quenque tibi prasinio, quem imiteris, imitare quemcunque, imitare quacunque, modò ad imitationem Erasmi, Politiani, Barbari, imitationis vires non coneris labefactare. si Ciceronem dixero dignum esse, qui à quouis exprimat, cuius si quis extremas lineas assequatur, hunc esse in orationibus numerandum; quid est, cur naturam tam luculentam iniuria violes, vt illam nouercam appelles, vt natura legem euerti, quæ in vna cuiusuis generis re perpolianda suas omnes vires effundit, vt possit hominibus, intento quasi digito, indicare id quod potest in singulis optimum? si Ciceronem in literis latinis hunc optimum constituerit, nouerca tibi pessima videbitur? superiorem designa, ego profectò de meo tibi iure remitto. Vale.

ROBERTVS TURNERVS
ANTONIO VVELSERO S.P.D.

MONACHIVM.

XI.

ME languere de via, languere desiderio Monachij, languere amore tui, nihil est quod scribam, nisi velis fortasse scribi, quæ nec cupio, ne ineptus sim; nec delirans.